

„Smrt Ti jednou odpoví...“ – vteřiny, za které platíme životem

BESIP, 21. 6. 2016

Jednou z nejčastějších příčin tragických nehod je nevěnování se řízení. Stačí jen okamžik, kdy se řidič podívá jinam než před sebe, a nehoda je na světě. Právě **v době prázdnin** je nevěnování se řízení společně s přejetím do protisměru jednou z nejtragičtějších příčin nehod. V součtu jsou dokonce tyto dvě příčiny častějším důvodem tragické nehody než nepřiměřená rychlost!!! Těžko zjistíme, proč řidič těsně před takovou nehodou odvrátil zrak od situace před ním, ale velmi často, v době mobilních technologií, je to pohled na displej mobilního zařízení nebo navigací.

Osudové metry

Telefonování u nás bylo při řízení zakázáno už před 14 lety v roce 2002. Při telefonování bez hands-free jsme si vědomi toho, že porušujeme pravidla. Při psaní SMS zpráv už si porušování zákona uvědomuje málokdo. A při psaní a komunikaci po sociálních sítích nebo prostřednictvím nejrůznějších messengerů už máme často pocit, že se vlastně ničeho nedopouštíme. Přitom z hlediska zákona se jedná vždy o přestupek. Zákon nám totiž zakazuje držet v ruce jakékoliv hovorové zařízení, a mobilní telefon, na němž tyto zprávy píšeme, takovým zařízením bez diskuse je. Podstatnější je to, že zatímco při telefonování odvádí naši pozornost téma hovoru a můžeme se dívat před sebe, při psaní zpráv, zvláště u moderních smartphonů, se díváme na displeji telefonu v průměru okolo 5 sekund.

Pohled na displej mobilního telefonu = ztráta pozornosti na 1 sekundu!

Při rychlosti 50 km/h ujede auto 14 metrů, to je pro lepší představu délka jednoho autobusu. Při rychlosti 90 km/h už se ujetá vzdálenost se sníženou pozorností zvětší na 25 metrů. Tak to už jsou prakticky dva autobusy za sebou. A při rychlosti 130 km/h jde o autobusy tři, tedy 36 metrů bez toho, abychom vnímali, co se děje před námi.

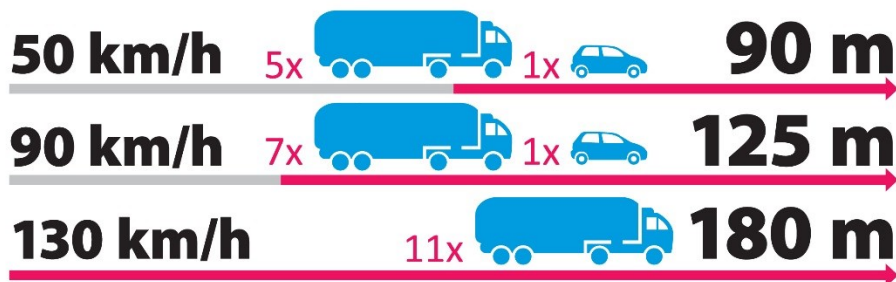
Psaní zprávy = ztráta pozornosti na 5 sekund!

Řeknete si, co to je, pět sekund, jenže skutečnost je hrozná!!! Za tuto dobu ujede auto při rychlosti 50 km/h vzdálenost 90 metrů, což je délka fotbalového hřiště! A to jde o rychlost, jakou se pohybujeme po městě. Je to stejné, jako bychom autem předjížděli pět kamionů a jedno osobní auto navrch. Při rychlosti 90 km/h už se ujetá vzdálenost zvýší na 125 metrů, tedy o vzdálenost srovnatelnou s předjížděním sedmi kamionů a jednoho osobního auta. Každý, kdo na silnici někdy předjížděl byť jen jediný kamion, už poznal, jak může být takový manévr složitý a kolik na něj potřebuje volného prostoru. Pokud řidič ztratí koncentraci na pět sekund při rychlosti 130 km/h, ujede jeho auto vzdálenost 180 metrů, tedy, jakoby předjížděl 11 kamionů v řadě za sebou (!).

1 sekunda = pohled na display telefonu

5 sekund = ztráta pozornosti při psaní SMS

Číslo podložené fakty

To, co je popsáno výše, nejsou žádná praxí nepotvrzená čísla. Podle výzkumu Dopravního institutu americké Virginia Polytechnic Institute and State University (VTTI) se pravděpodobnost nehody řidiče při vytáčení čísla na mobilním telefonu zvýší proti jeho nerozptýlenému kolegovi, 2,8x. Během telefonování se pravděpodobnost nehody zvýší 1,3x, při sahání po mobilním telefonu je pak 1,4x vyšší. To ještě není všechno, pravděpodobnost nehody u řidiče těžkého nákladního auta je při vytáčení čísla proti soustředěnému řidiči 5,9x vyšší, při telefonování 1,3x vyšší. Pokud si však řidič sáhne pro telefon někam za sebe, zvýší se pravděpodobnost nehody 6,7x a pokud se rozhodne během jízdy dokonce napsat SMS, nehoda je dokonce 23,2x blíže, než, kdyby se naplno věnoval řízení.

- řidič osobního auta při vytáčení čísla: 2,8krát vyšší než nerozptýlený řidič
- řidič osobního auta při telefonování: 1,3krát vyšší než nerozptýlený řidič
- řidič osobního auta při sahání pro telefon: 1,4krát vyšší než nerozptýlený řidič
- řidič těžkého auta při vytáčení: 5,9krát vyšší než nerozptýlený řidič
- řidič těžkého auta při telefonování: 1,3krát vyšší než nerozptýlený řidič
- řidič těžkého auta při sahání pro telefon: 6,7krát vyšší než nerozptýlený řidič
- řidič těžkého auta při psaní SMS: 23,2krát vyšší než nerozptýlený řidič

Zdroj: Výzkum dopravního institutu americké Virginia Polytechnic Institute and State University (VTTI).

Neúprosná statistika

Nejvíce nehod řidičů, kteří se plně nevěnovali řízení, bylo zaznamenáno v roce 2000 (38 977 hlášených nehod). Nejméně pak v roce 2009 (11 888 nehod). Vloni došlo proti roku 2014 k meziročnímu nárůstu o 1 213 nehod (V roce 2015 se stalo celkem 15 311 nehod z důvodu nepozornosti řidiče). V uplynulých dvou letech počet takových nehod tedy začal znovu razantně narůstat.

Spolu s počtem havárií stoupají i jejich následky. V roce 2015 byl podíl usmrčených osob nejvyšší (13,2% všech smrtelných úrazů na silnici). Nehodu v důsledku nevěnování se řízení v roce 2015 nepřežilo 87 osob, tedy o 15 více, než v předchozím roce! Zraněno bylo 2807 osob, tedy o 383 více, než v roce 2014!

Největší počet tragických havárií se stal v Jihomoravském kraji (25%), což byla v tomto kraji každá čtvrtá usmrčená osoba v důsledku nevěnování se řízení. Celorepublikově byla nejvyšší závažnost nehod z důvodu nevěnování se plně řízení v září, nejnižší v prosinci. Nejvyšší podíl usmrčených statistika zaznamenala v dubnu (21%) a září (20%). V těchto dvou měsících šlo přibližně o každou pátou usmrčenou osobu v silničním provozu!!!

Podle zákona...

Zákon č. 361/2000 Sb. o silničním provozu zakazuje za jízdy jen samotné telefonování (§7 – při jízdě vozidlem nesmí řidič držet v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení). Za překročení tohoto zákazu hrozí řidiči tisícikorunová bloková pokuta a dva odečtené body. Ostatní nepozornosti se dají shrnout pod §5 - Řidič je povinen věnovat se plně řízení vozidla. Co ale pod tuto povinnost spadá, si musí každý účastník silničního provozu uvědomit sám, může to být totiž jakékoliv rozptýlení, třeba jen hádka se spolujezdcem, rozbalování svačiny, otevírání láhve s pitím, i to běžné přeladování rádia...

Příklady nehod jen z jediného kraje

Na konci května tohoto roku bourala v Přerově řidička osobního auta jen proto, že si chtěla přeladit stanici na rádiu. Ladění rádia je docela běžnou praxí, kterou nám zákon, na rozdíl od telefonování, za jízdy povoluje. Škoda na autě po této drobné nepozornosti dělala 80 tisíc korun.

Zdroj foto: Policie ČR

Podobná nehoda se stala už dříve u Prostějova. Auto po chvilkové nepozornosti řidiče skončilo na sloupu veřejného osvětlení. Ve stejném městě pak řidič, přeladující rádio narazil do zaparkovaného vozu a skončil na střeše. Na Přerovsku zase vlétl řidič, přeladující radiovou stanici do stromu. Letos už také policie řešila nehodu, při které narazila řidička osobního auta do stojícího autobusu před sebou, a to jen proto, že se v tu samou chvíli upravovala v zrcátku stínítka. A na Jesenicku zase starší řidička

narazila do zídky a sloupu, protože se na moment ohlédla na zadní sedadlo na svého psa. Snad už ani není potřeba pokračovat...

Tři otázky pro...

šéfa BESIPu, **Martina Faráře**:

BESIP: Jak souvisí možnost havárie z důvodu nevěnování se řízení a nedodržení bezpečné vzdálenosti?

Martin Farář: Existuje jednoznačná souvislost mezi nevěnování se řízení a nedodržení bezpečné vzdálenosti. Řidič, který se věnuje displeji svého mobilního telefonu, nevěnuje se řízení, a pokud vozidlo před ním náhle přibrzdí, nezareaguje na to včas, a může nabourat. Právě tak někdy vznikají tragické události.

BESIP: Je nebezpečné telefonování přes handsfree, i když to zákon nezakazuje?

Martin Farář: Je to jistý druh odvedení pozornosti od řízení. Řidič se totiž současně věnuje řízení a zároveň telefonuje. Po chvíli už myslí hlavně na to, co říká do telefonu, a přestává registrovat okolí. Na krátké hovory to problém není, pro delší hovory však už ano. Už při samotném vytáčení čísla je skoro 3x větší pravděpodobnost havárie. Když se řidič zabere do hovoru, odvede to jeho pozornost. Hovor, který řidič po handsfree vede, může změnit jeho emoční rovnováhu, a tak ztrácí kontakt s řízením vozidla.

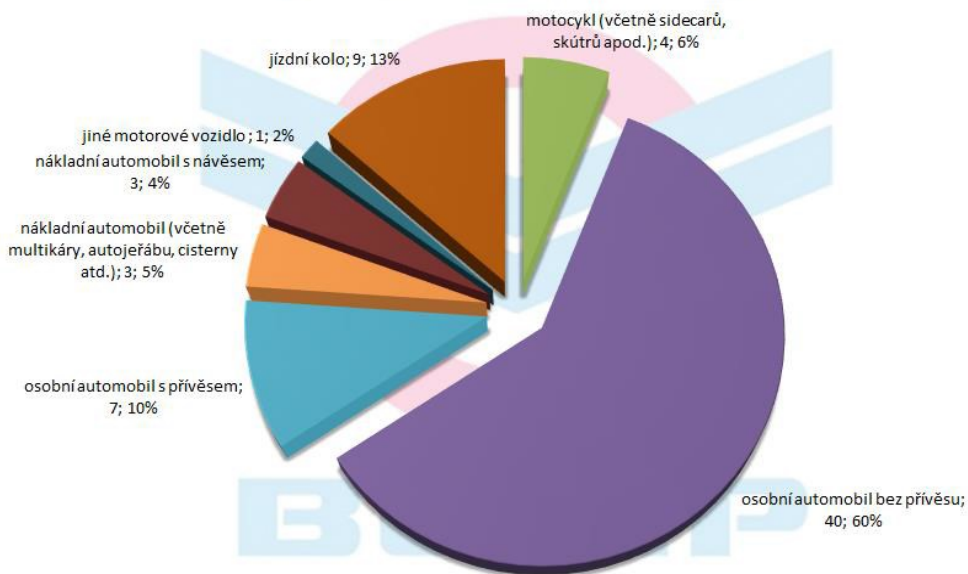
BESIP: Co je pravda na tom, že telefonování za jízdy, či psaní SMS je stejně nebezpečné, jako alkohol v krvi řidiče?

Martin Farář: Podle provedených výzkumu bylo zjištěno, že telefonování za jízdy je stejně nebezpečné, jako 0,8 promile alkoholu v krvi. Protože řidič věnuje pozornost řízení vždy jen chvíli a korekce jízdy v takovém případě není plynulá. Když se podívá na cestu vždy jen po chvíli, a před vozem je nějaká překážka, řeší to škubnutím volantů. Je to úplně stejně nevypočitatelné, jako chování člověka ovlivněného návykovou látkou.

Nevěnování se řízení řeči čísel

Kategorie usmrcených osob dle vozidla a usmrcené osoby (řidič se plně nevěnoval řízení vozidla)	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Celkem	Podíl	
moped					1	1					2	0%	
malý motocykl (do 50 cm)		1	1	2			1		1		6	1%	
motocykl (včetně sidecarů, skútrů apod.)		4	1	2	6	2	2	1	1	3	22	2%	
motocykl (včetně sidecarů, skútrů apod.)		1				1				1	3	0%	
osobní automobil bez přívěsu	řidič	23	25	32	19	31	16	23	13	22	229	26%	
	spolučestující na předním sedadle vedle řidiče	5	12	12	8	6	7	8	7	3	75	8%	
	spolučestující na zadním sedadle	1	8	9	10	4	7	2	3	2	8	54	6%
osobní automobil s přívěsem	řidič		2								3	5	1%
	spolučestující na předním sedadle vedle řidiče										2	2	0%
	spolučestující na zadním sedadle		1								2	3	0%
nákladní automobil (včetně multikáry, autojeřábu, cisterny atd.)	řidič	3	12	1	2	1	2	1	2	5	3	32	4%
	spolučestující na předním sedadle vedle řidiče		3		2	2		1	1	1		10	1%
	spolučestující na zadním sedadle		1			2			1			4	0%
	ostatní spolučestující			3					1			4	0%
nákladní automobil s přívěsem	řidič	2	3	1		1			1		8	1%	
	spolučestující na zadním sedadle		1								1	0%	
nákladní automobil s návěsem	řidič	4	2	2	2	1	2	2	1	3	3	22	2%
	spolučestující na předním sedadle vedle řidiče						1	1		1		3	0%
autobus	řidič	1			1					1		3	0%
	ostatní spolučestující	6							1	1		8	1%
traktor (i s přívěsem)	řidič	1	1						1		3	0%	
jiné motorové vozidlo	řidič					1				1	1	3	0%
jízdni kolo	řidič	11	6	5	6	2	1	8	5	1	9	54	6%
	ostatní spolučestující		1									1	0%
	chodec	36	41	49	39	30	34	33	22	29	20	333	37%
Celkem		95	124	117	91	88	74	82	60	72	87	890	100%

**Podíl počtu usmrcených osob dle vozidla v roce 2015
(řidič se plně nevěnoval řízení vozidla)**

zdroj vstupních dat: ŘSDP PP ČR
Copyright © 2016 BESIP

Kontakty pro média

Ing. Martin Farář
vedoucí
Samostatné oddělení BESIP
Ministerstvo dopravy ČR

gsm: (+420) 727 947 336
tel.: (+420) 225 131 251
email: martin.farar@mdcr.cz

www.iBESIP.cz
www.facebook.com/ibesip
www.twitter.com/ibesip

Besip je součástí Ministerstva dopravy a jeho hlavní činností je působit preventivně na účastníky silničního provozu. Současně je gestorem za plnění Národní strategie BESIP a dětskou dopravní výchovu.

Život máme pouze jeden!